

بسم الله الرحمن الرحيم

سوره مبارکه مسد

استاد ضرابی ۱۳۹۹

جلسه سوم

آیه شریفه: « مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَ مَا كَسَبَ »

عنوان: دارایی هایی که سود نمی بخشد

این آیه شریفه در شرح آیه قبل از خود توضیح می دهد: وقتی قانون «تَبَّتْ» که در آیه قبل توضیح داده شد: هر قوا و قدرت و استعدادی را که در مخالفت با اوامر الهی بکار گرفته شود، نابود شده، از دست خواهد رفت،

اهل دنیا بت پرستی می کنند دوغ خورده هرزه مستی می کنند

اکنون حاصل و نتیجه آن چنین می شود که: در ظاهر ممکن است امکانات و لذات مادی زیاد شود ولی این زیادتى به مصداق : «استسمن ذا ورم» است؛ یعنی این ورم کرده، خیال کرده، چاق شده است .

مانند موضوع ربا در قرآن کریم (يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا) در ظاهر پول افزایش پیدا می کند؛ اما در حقیقت این افزایش نه «نمو» است نه «سمن» توضیح اینکه: گاهی انسان رشد می کند مثل یک انسان در گذر کردن از سنین کودکی ، نوجوانی و رسیدن به جوانی که مصداق رشد و نمو محسوب می شود، این نمو است . يك وقتی هم همین جوان چاق می شود که به آن « سمن » می گویند. یک وقتی هم زنبور او را نیش می زند و ورم کرده، بالا می آید، در موضوع ربا، این سومی است؛ یعنی ورم کرده، بالا آمده، می گویند: «استسمن ذا ورم» . در قرآن می خوانید: «فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ

الدُّنْيَا وَتَزَهَّقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ» (توبه/۵۵) این تکاثر در ظاهرش ثروت و رفاه است ولی باطنش عذاب است. امکانات در جنبه‌های علم و تکنولوژی و صنعت و همه عرصه‌های پیشرفت ظاهری، همین‌طور است.

نه منعم به مال از کسی بهتر است خر ار جل اطلس بیوشد خراست

امام جواد علیه السلام یا امام هادی علیه السلام - به داوود صرمی - فرمود: «یا داوودُ ، إِنَّ الْحَرَامَ لَا يَنْمِي ، وَ إِنْ نَمِيَ لَا يُبَارِكُ لَهُ فِيهِ ، وَ مَا أَنْفَقَهُ لَمْ يُوجَرْ عَلَيْهِ ، وَ مَا خَلَفَهُ كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ - ای داوود! مال حرام رشد نمی کند و اگر هم رشد کند، برای صاحبش برکتی ندارد و اگر از آن چیزی انفاق کند، پاداشی نخواهد دید و آنچه پس از خود بر جای گذارد ره توشه او به سوی دوزخ است.» (الکافی: ۵ / ۷ / ۱۲۵)

اگر جز به حق می رود جاده‌ات بر آتش فشانند سجاده‌ات

این حکایت مال بود اما آنچه را انسان کسب می‌کند از نیّات و اعمال و موقعیت‌های اجتماعی، همه بی‌خاصیت و بی اثر، بلکه وزر و وبال دنیایی و اخروی خواهد شد. امام علی علیه السلام می فرماید: «عِنْدَ فَسَادِ النَّيَّةِ تَرْتَفِعُ الْبَرَكَهَةُ - وقتی نیتها، ناپاک و آلوده شوند، برکتها از بین می روند.» (میزان الحکمه، ج ۴، ص ۳۴۲۰) قال رسول الله صلى الله عليه و آله: «إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا الطَّيِّبَ -

خداوند پیراسته است و جز پیراسته را نمی پذیرد.» (تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، ج ۱۳، ص: ۸۴) امام باقر علیه السلام فرموده است: «مَنْ فَحَشَ عَلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ نَزَعَ اللَّهُ مِنْهُ بَرَكَهَ رِزْقِهِ وَ وَكَّلَهُ إِلَى نَفْسِهِ وَ أَفْسَدَ عَلَيْهِ مَعِيشَتَهُ - کسی که به برادر مسلمان خود دشنام دهد، خداوند برکت را از روزی او برمی دارد و او را به خودش واگذار می کند و زندگی اش را تباه می سازد.» (کافی، ج ۲، ص ۳۲۵)

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «إِذَا طُفِّقَتِ الْمِكْيَالُ وَالْمِيزَانُ أَخَذَهُمُ اللَّهُ بِالسِّنِينَ وَالنَّقْصِ - وقتی مردم به کم فروشی روی آورند، خداوند هم آنان را با قحطی و کمبود مواخذه خواهد کرد.» (کافی، ج ۲، ص ۳۷۴)

خانه‌ای که به ستم سازی سگ در آن کند بازی

امام صادق علیه السلام به نقل از پیامبر (صلی الله علیه وآله) می فرماید:
«الْجَالِبُ مَرْزُوقٌ وَالْمُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ» - کسی که ارزاق مردم را می آورد، روزی
می خورد و محتکر، [نفرین شده و] ملعون است.» (وسائل الشیعة، ج ۱۷، ص ۴۲۴)

پس نکته مهمّ این است که باید این فراز از آیه را هم بر خود تطبیق کرد و
انحصاری به ابولهب ندارد.

هر نوائی که تو را حرص آورد بانگ گرگی دان که او مردم درد